

# MANUÁL PRO PODPORU OSOB PŘÍCHÁZEJÍCÍCH Z UKRAJINY

*Milí uživatelé tohoto stručného manuálu, milí bratři a sestry,*

*děkujeme Vám srdečně za Vaši ochotu otevřít své domovy a srdce pro ty, kteří kvůli válečnému konfliktu ve své zemi musí opustit své domovy, všechno, co mají a ocitají se v naší zemi s nadějí na pomoc a ochranu.*

*Tento manuál poskytuje základní informace k tomu, jak si poradit s přijetím uprchlíků a jaké jsou možnosti jejich podpory.*

Aktuálně jsou v našem kraji dvě místa, kde je možné se jako uprchlík zaregistrovat a to do 90 dnů od příjezdu do ČR. Registrace je klíčem ke všem ostatním podporám – bez ní a přiděleného registračního čísla nebude mít osoba nárok na nic ze systému v ČR, tedy není ani zdravotně pojištěna, proto je to první krok, který je potřeba po příjezdu osob z Ukrajiny udělat:

- 1) **Krajské asistenční centrum v Ostravě** – adresa: Černá louka 3235 (Výstaviště), Ostrava, tel. 771 23 52 23, otevřeno nonstop  
Vyřídím a najdu zde: Registraci v ČR a získání speciálního dlouhodobého víza, zdravotní pojištění, ubytování, kontakt s Úřadem práce a informace o sociálních dávkách, prvotní krizovou intervenci
- 2) **Cizinecká policie ve Frýdku-Místku** – adresa: Beskydská 2061, Frýdek-Místek  
Vyřídím zde: Registraci v ČR a získání speciálního dlouhodobého víza. Zdravotní pojištění nutno vyřídit samostatně na jakémkoliv VZP

**Bezplatná informační linka Moravskoslezského kraje: 800 720 210**

**Ministerstvo vnitra ČR**

Speciální stránky v češtině i ukrajinštině: <https://www.mvcr.cz/clanek/informace-pro-obcany-ukrajiny.aspx>

kontakt na linku Ministerstvo vnitra: +420 974 801 802; [ukrajina@mvcr.cz](mailto:ukrajina@mvcr.cz)

**Zde najdete také odkaz na stránky:** <https://nasiukrajinci.cz/>

Ukrajínští občané mají možnost přicestovat na území ČR bezvízově, ale pouze na základě platného biometrického pasu, a to na dobu v maximální délce 90 dní v jakémkoli 180 denním období.

## **Na co je dobré myslet před příjezdem hostů z Ukrajiny**

- Přijetí hostů do ubytování je výrazem ochotného srdce i snahy pomoci těmto přicházejícím lidem v řešení jejich aktuální situace. Proto je velmi cenné, když lidem projevíme svou ochotu a vytvoříme přátelský první kontakt.
- Hosté mohou přijet pouze s ukrajinskou měnou, kterou v ČR nesmění
- Lidé mají za sebou dlouhou a strastiplnou cestu, proto budou v první řadě potřebovat spánek a odpočinek, aby nabrali síly na řešení dalších věcí.
- Pokud přicházející osoba nemá v ČR žádné další kontakty, je potřeba být připraven na to, že její pobyt může trvat delší dobu, než se osamostatní nebo se rozhodne pro návrat.

### Základní potřeby ve vztahu k bydlení

- Dejte hostům na sebe kontakt, na kterém Vás zastihnou,
- zajistěte místo ke spaní, kuchyňku s ledničkou a sporákem/plotýnkou, hygienické zázemí – toaletu a koupelnu (vlastní nebo sdílenou) a projděte s příchozím domácnost s vysvětlením jejího fungování,
- základní hygienické prostředky (toaletní papír, zubní kartáčky a pasty, mýdla, šampony, ručníky, pleny, vložky, vlhčené ubrousky, respirátory/roušky, hřeben, základní léky, lékárnička apod.),
- peřiny a ložní prádlo, ručníky,
- základní nádobí (pokud nevyužívají společnou kuchyni ve vašem domě/bytě),
- základní suroviny pro přípravu stravy nebo čaje/kávy apod.,
- vyčleňte pro své hosty úložné prostory, ideálně uzamykatelné odpadkové koše (tříděný odpad).

Jako nejvíce funkční se ukazuje, když mohou lidé využívat samostatné prostory (např. část domu, byt, celoroční chatku apod.), sdílené prostory v jedné domácnosti jsou vhodnější spíše pro krátkodobější pobyt.

### Další potřeby vycházející z pobytu

- možnost praní a sušení prádla (alespoň 1x týdně)
- obrázkový plánec nejbližšího okolí nebo procházka po okolí
- společenské hry, blok, tužky, pastelky a papíry pro děti, základní hračky
- ukrajinsko-český a česko-ukrajinský slovník (alternativně vytisknout slovníček základních pojmů), pomáhají také online překladače s hlasovým výstupem (např. [translate.google.cz](https://translate.google.cz))
- vlastní deky

### Co dělat v první dny a v následujících dnech?

- buďme trpěliví k případným projevům emocí spojeným s prožitým stresem
- podpora při vyřizování potřebných dokumentů, vč. potřeba dopravy
- vyjasnění možností a očekávání ve vztahu k bydlení, nastavení pravidel – kam mají přístup (včetně možností přístupu např. na zahradu apod.); nakládání s klíči, režim společných prostor včetně vyjasnění např. konzumace alkoholu nebo kouření
- zajištění základních komunikačních prostředků – tj. např. možnost internetového připojení a počítače, telefonu nebo tabletu a telefonu s předplaceným tarifem; zajištění přístupu např. do místní knihovny na veřejný internet, tisk článků z internetu apod.

Česká televize zahájila tlumočení pořadu Události do ukrajinštiny ([Události tlumočené do ukrajinštiny - iVysílání | Česká televize \(ceskatelevize.cz\)](#)), v rámci snahy přinášet příchozím informace o situaci v Česku i Ukrajině.

Český rozhlas přes streamovací internetovou službu umožňuje poslech Radia Ukrajina ([Radio Ukrajina • mu|Rozhlas](#)), které nepřetržitě přináší nejaktuálnější a nejpřesnější informace k situaci na Ukrajině.

- zprostředkování možnosti zapojení dětí i dospělých do volnočasových a jiných aktivit (výlety, sport, kultura...), společné večeře, seznamování se v širším kolektivu ukrajinských maminek, kariérové a pracovní poradenství apod. Volnočasový klub Slezské diakonie v Českém Těšíně pro ženy a děti a výuka češtiny, kontakt: Mária Golbincová, [m.golbincova@slezskadiakonie.cz](mailto:m.golbincova@slezskadiakonie.cz)
- postupně je vhodné používat při komunikaci český jazyk jako potřebnou součást integrace
- Slezská diakonie provozuje několik občanských poraden, kam je možno obrátit se pro radu a informace v oblasti integrace do práce, do školy, nároku na dávky apod. Otevírací doby jednotlivých poraden naleznete na stránkách Slezské diakonie [www.slezskadiakonie.cz/chci-pomahat](http://www.slezskadiakonie.cz/chci-pomahat)

### Občanská poradna Havířov

Adresa: Opletalova 607, 736 01 Havířov

Kontakt: [obcan.ha@slezskadiakonie.cz](mailto:obcan.ha@slezskadiakonie.cz); tel.: 734 864 124

Kontaktní osoba: Šárka Křivá, Bc.

### Občanská poradna Karviná

Adresa: V Aleji 435, 734 01 Karviná-Ráj

Kontakt: [obcan.ka@slezskadiakonie.cz](mailto:obcan.ka@slezskadiakonie.cz), 734 645 27

### Občanská poradna Ostrava

Adresa: Štramberská 2871/47, 703 00, Ostrava

Kontakt: [obcan.ov@slezskadiakonie.cz](mailto:obcan.ov@slezskadiakonie.cz) tel.: 734 645 275

Koordinátor služby: Mgr. Denisa Šustková, DiS., [vedouci.op@slezskadiakonie.cz](mailto:vedouci.op@slezskadiakonie.cz)

### Poradna ELPIS Třinec

Adresa: Máchova 643, Třinec

Kontakt: [elpis.tc@slezskadiakonie.cz](mailto:elpis.tc@slezskadiakonie.cz) , tel.: 558 320 300 , 605 205 142

### Otázka financí

- Příchozí člověk má nárok na jednorázovou mimořádnou okamžitou pomoc (MOP) na základě své registrace a získání víza. Tuto dávku osoba získá na úřadu práce, dávka je vyřízena hned na místě a vyplacena v hotovosti z pokladny, dospělá osoba: 5000Kč, dítě: 3000Kč.
- Ve schvalovacím procesu je metodika MPSV pro dlouhodobé využívání dávek v hmotné nouzi pro ty osoby, které nebudou pracovat nebo budou potřebovat příspěvek na bydlení. Občanské poradny poskytnou informace o postupu vyřízení takových dávek.
- Pro možnost získání dávek je potřeba také zřídit bankovní účet – nabízí např. ČSOB.

#### *Účet u ČSOB zdarma a finanční pomoc pro ukrajinské občany*

Banka ČSOB nabízí ukrajinským občanům otevření běžného účtu s několika výhodami, včetně finanční pomoci ve výši 2 500 Kč na nově založený účet. K účtu dále klienti dostanou do 3 dnů platební kartu zdarma, mohou si zřídit jeden devizový (EUR nebo USD) účet bez poplatků za vedení i vklady hotovosti. Zároveň banka zrušila poplatek za využití bankomatů při výběrech ukrajinskými platebními kartami. Ke sjednání účtu stačí ukrajinský pas, není potřeba předkládat povolení k pobytu nebo vízum. Účet je možné založit na všech pobočkách. Lidé mohou využít i speciální infolinku v ukrajinštině na čísle 800 200 290. Více informací na [Balíček pro příchozí z Ukrajiny | ČSOB \(csob.cz\)](#)

- **Pracovní proces** je možné sjednat v rámci povolení k zaměstnání, které je vyřízeno s udělením dlouhodobého víza. Pokud je to pro danou osobu možné, je velmi dobré její zapojení do práce.
- Vláda je také v procesu schvalování podpory domácností ubytovávající uprchlíky a po schválení této možnosti bude možno požádat o získání podpory se zpětnou platností – mělo by jít o 3000Kč na osobu, max. 9000Kč na domácnost.
- Je potřeba počítat s tím, že ubytování osob ve vlastní domácnosti, je spojeno s některými finančními náklady do doby, než se lidé dostanou do práce či k sociálním dávkám (např. náklady na dopravu, na energie, zprvu také náklady na stravu apod.) .
- Potravinovou a materiální pomoc je možno získat dle dostupných zásob např. ve Středisku potravinové a materiální pomoci nebo v rámci sborových sbírek apod..

### Děti a škola

- Je zpracována koncepce Ministerstva školství k umísťování dětí do škol, podle které mohou školy postupovat.
- Dítě nemusí řešit školní docházku po dobu 3 měsíců od příjezdu, nicméně ve spolupráci s řediteli škol je možno domluvit nástup dítěte do školy i dříve (závisí na vytíženosti kapacit škol a také na dostupnosti např. asistentů, kteří by pomohli dětem zvládnout výuku).
- V některých místech se chystají také tzv. ukrajinské malotřídky.
- Je možno využívat nabídky volnočasových klubů – např. domy dětí a mládeže, klub Slezské diakonie v Českém Těšíně (připravují se i v dalších místech).
- Doporučujeme zapojit dospělé i děti do kurzů českého jazyka.

### Zvládání náročné životní situace

- nabídka základní pastorační nebo psychosociální péče: ve spolupráci se sbory nebo v rámci Slezské diakonie – koordinátorka duchovní služby Miriam Szókeová kontakt: [m.szokeova@slezskadiakonie.cz](mailto:m.szokeova@slezskadiakonie.cz)

Pro občany, kteří prožívají zátěž v souvislosti s válkou na Ukrajině, jsou k dispozici také linky důvěry, krizové linky a online pomoc. Je zde komunikace dostupná v ukrajinštině nebo angličtině.

#### **TELEFONICKÁ POMOC** (informace z webu Ministerstva vnitra)

##### **Linka 1221 - linka pro Ukrajince - otázky zdravotnictví (CZ, UA)**

Zdravotnické informace pro občany Ukrajiny.

Volejte zdarma linku **+420 226 20 1221**, volte rovnou **volbu číslo 8**.

Telefonickou první psychickou podporu lze zde využít také, operátor zajistí spojení konferenčního hovoru s pracovníkem podpůrné linky s asistencí tlumočníka.

#### **SEZNAM INTERVENTŮ A TERAPEUTŮ PRO LIDI ZASAŽENÉ VÁLKOU**

(online či osobně, nejohroženějším zdarma)

**Česká psychologická aliance pro globální změny**

**Terapie.cz**

**Psychoterapeutická telefonní linka Sluchátko** (CZ, UA, RU, EN) (pdf, 150 kB)

#### **ONLINE POMOC**

**Web opatruj se:** <https://www.opatruj.se/> (komplexní web k posilování duševního zdraví, zvládání a odolnosti, zřizuje Národní ústav duševního zdraví).

Varianta webu v angličtině: <https://www.mymentalhealth.guide/>

Varianta webu v ruštině: <https://www.samopomo.ch/>

**Psychologická podpora pro rodiny s dítětem se sluchovým postižením a pro dospělé neslyšící:** <https://www.tamtam.cz/>, konzultace v českém jazyce či písemnou formou:

**605 100 400, 734 674 853.**

Informace dle stavu z 16. 3. 2022